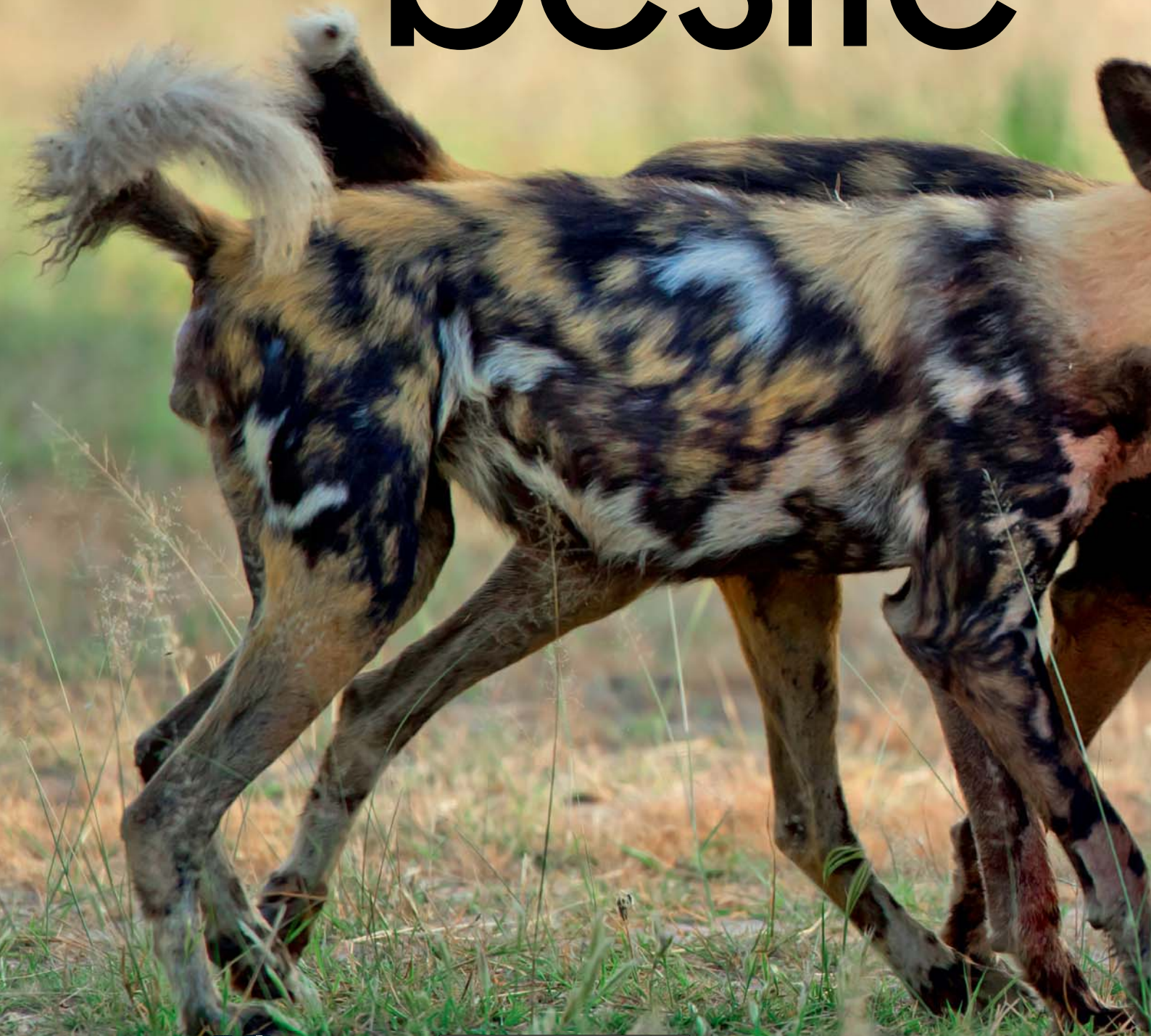

Nevinné bestie

Navenek zákeřní a neúprosní zabijáci, ve vlastní smečce však ta nejsolidárnější zvířata s úžasným vztahem k vlastním mláďatům. Vyfotografovat psy hyenovité je však někdy velmi obtížné.

Psi hyenovití patří mezi nejlepší lovce planety. Své oběti požírají téměř zaživa.

Z letadla vypadala krajina kolem řeky Kwando jako rovná plocha bez vyššího porostu: zvěř vyšlapané cesty propojující modrá jezírka, ve kterých se líně povalovali hroši; stáda slonů viditelná i z výšky 800 metrů, ve které jsme se nad pevnou zemí pohybovali v malých cennách. Oblaka prachu zvířeného vylekanými impalami se spojovala v šedou skvrnu, na jejímž hrotu skákaly desítky hnědých kopytníků. Úchvatný pohled na otevřenou krajinu sliboval nádherné fotografování v ráji zvířat. Plánovali jsme sledovat asi dvacetičlennou smečku psů hyenovitých, která území obývá, a nemohli jsme se dočkat, až dosedneme na pevnou zem.

Pohled z jedoucího auta byl však úplně jiný. Vzrostlé stromy a husté křoviny buše se zdály nepřekonatelnou překážkou. Měkký povrch a hluboké písčité brázdy byly pro naše vozidla jako brzdné retardéry. Mnohem pohodlnější bylo ježdění po vyšlapaných hroších stezkách než po cestách, kde už nějaké vozidlo projelo. Auta, na kterých jsme se pohybovali, byla vyrobena na zakázku pro místní terén. Záměrně píšu „na autech“ a nikoliv

„v autech“, protože to má své opodstatnění. Zelená monstra se vyhýbala stromům, ale vzrostlé křoviny zlehka mizely pod koly a pancéřováním tohoto dopravního prostředku. Vedlejší účinky na naši tělesnou schránku byly velice citelné. Měl jsem pocit, že auta byla mimo jiné vyrobena s cílem návštěvníky co nejvíce zmrzačit. Létající fotografové, držící se pevně svých 500mm objektivů, se vznášeli většinu času půl metru nad sedadly pekelného stroje. Naopak místní stopař, který seděl na sedačce upevněné na levém předním blatníku, se tvářil jako by jel po nově opravené D1. Asi má tam vpředu zemská přitažlivost trochu jiná pravidla.

NEÚPROSNÍ LOVCI

O psech hyenovitých, často nazývaných podle knihy Huga a Jane van Lawick-Goodallových „nevinné bestie“, je znám zvláště jejich drastický způsob lovu. Smečka psů uštvanou a vystresovanou kořist požírá prakticky zaživa. Povalená oběť umírá v šoku během krátké chvíle, poté co celá smečka psů rozsápe její břicho i s vnitřnostmi. Právě tento hrůzný způsob lovu se stal hlavní příčinou jejich vybjení lovci až do stavu, kdy se řadí

mezi velice ohrožené druhy. Opakem krvelačnosti lovu je jejich způsob chování ve smečce. Solidarita v dělení kořisti, respektování postavení jednotlivců a vzorná péče o mláďata. Neméně zajímavé jsou zdravící rituály, kterými se zvířata častují po každém probuzení a před každým lovem. Vzájemné olizování a zvukové projevy upevňují soudržnost celé smečky.

Psy jsme našli kolem desáté hodiny dopoledne, pravděpodobně právě po lovu. Ti nejmladší se ještě proháněli se zbytky kostí neidentifikovatelného zvířete. Kousali se, kňučeli a nevydrželi ani chvíli na jednom místě. Staří odpočívali s plnými břichy ve stínu pod keří. Od našich najatých stopařů jsme se dozvěděli, že budou s největší pravděpodobností spát až do páté hodiny odpoledne. Pak teprve začínají přípravy na další lov. V klidu jsme nafotili dostatečné množství snímků hrajících si mladých a vyrazili jsme zpět do kempu. Čtyřicetistupňová vedra unavovala i nás a polední žár je lepší trávit někde ve stínu mimo dosah žhnoucích slunečních paprsků. Kolem půl páté jsme se na místo siesty psů hyenovitých vrátili a skutečně tam panoval naprostý klid. Všichni psi leželi v poloze na boku ve stínu,

Lagoon Camp na břehu řeky Kwando. Není výjimkou, že se u luxusně vybavených safari chat pohybují brodící se sloni.

roztroušeni na ploše asi 100 x 100 metrů. Jen nepřírozeně rychlý pohyb hrudníku dával znát, že žijí. Asi po hodině čekání se „mládež“ začala postupně probouzet. Všichni se vítali, jako by se neviděli dlouhá léta. Radostné okusování a kňučení mladých dlouho nechávalo staré v klidu. Pohyb a dovádění mladých kusů se postupně zvyšovalo, přidávali se další a další. Někteří se vzdálili se vztyčenými čenichy až sto metrů od smečky. Narůstající nervozita byla jasně patrná. Vítacím rituálem postupně ožila celá smečka. Zvukové projevy svědčily o předávání posledních instrukcí před útokem.

BLESKOVÝ ÚTOK

Mezi mladými byl nejaktivnější pes, kulhající na levou přední nohu. Překvapilo nás, jaký měl ve smečce respekt. Určitě byl zraněn v nějakém předchozím lovu, protože s vrozenou vadou by si těžko získal takovou autoritu. Pro nás fotografy byl také nejfotogeničtější. Měl jsem pocit, že to byl právě on, kdo dal ten první impuls k útoku. Možná jen vyprovokoval alfa samici, ale smečka se tryskem vydala do buše. Naše auta samozřejmě za nimi. Foťáky a stativy jsme se snažili

Je těžké najít kompozičně zajímavou scénu se žirafou. Většinou se legračním pohybem odhoupne do dálky a pokračuje v okusování akácií.

Impaly patří k nepočtenějším antilopám Botswany, Namibie a JAR.

Jako by se zebře chtělo s naším vozidlem laškovat. Brzy však ukázala své zadní partie a zmizela v buši.

Botswana působí na první
pohled šťavnatě. Žádné
vyprahlé pouště nečekejte.

Mladí psi s hlavou mláděte impaly. Největší zásluhu na úlovku však má precizní organizace lovu zkušených členů smečky.

KRÁL NA LOVU

● Botswana nevydává svá tajemství lacino. Mohl se o tom v dubnu letošního roku přesvědčit **španělský král Juan Carlos**, když se zranil během lovecké výpravy na slony. Svou oblíbenou kratochvíli si tak musel na nějaký čas odříct.

● Ve španělské královské rodině mají **lovy se střelnými zbraněmi** dávnou tradici. Velkou

měrou se ale na ni lepší různá, s tím spojená **neštěstí a nepříjemné události**. Letos se například postřílil králův třináctiletý vnuk Felipe Juan Froilán.

● Nejvážnější z tragédií se stala v roce **1956**, kdy se za dosud nevyjasněných okolností **zastřelil králův** čtr-

náctiletý bratr na dovolené v Portugalsku.

● Královi se nevyhýbají ani **lovecké kontroverze**. V roce 2006 se zúčastnil v Rusku honu na medvěda. Panuje však podezření, že byl **medvědovi před lovem podáván med**

s vodkou. Pro trofeje chtivého krále se tak stal **snadnou kořistí**.

držet „zuby nehty“. Celá osádka včetně stopaře se za kovovou konstrukcí vyhýbala švihajícím větvím. Nevníмали jsme nic jiného, než běžící smečku před námi. Na hojení ran bude dost času večer. Teď bylo prvořadým úkolem neztratit psy. Velice brzo jsme zjistili, co bylo příčinou rychlého útoku. Mladé prase bradavičnaté těsně před naším vozidlem zmizelo v noře vyhloubené do termitišť. Oblak zvednutého prachu, vyceněné žluté tesačky a vystrašené oči. Takový byl náš pohled do tmavé nory. Nervózní psi běhali kolem. Rychle jsme sebrali po podlaze rozházenou foto techniku. Naše místo bylo výborné pro fotografování a štěstí přejí přeci připraveným. Bude něco následovat, nebo je dobojováno? Notnou

chvilí se nervozita dala krájet, ale pak psi další boj vzdali a pospíchali za ostatními do buše. Dost nás to překvapilo a trochu i zklamalo. Proč na prase v noře nezaútočili? Stopař, který nás autem doprovázel ale potvrdil, že je pro psy mnohem jednodušší najít jinou oběť, než se zabývat složitou a nejistou kořistí. K našemu údivu prase z nory asi po dvou minutách odběhlo na druhou stranu než psi. Jako by se vůbec nic nedělo. Tak krátká doba už ale stačila k tomu, aby smečka dala o sobě zase vědět. Okamžitě jsme vyrazili k místu, kde byl projev psů nejhluchnější. To, že byl tentokrát lov úspěšný, jsme poznali jen podle těžko stravitelné hlavy mláděte impaly. Ta už stejně jako ranní úlovek sloužila k šarvátkám těch nejmladších

psů. Zbytek smečky se zakrvavenými hlavami už jen opět polehává v okolí a tráví. Trochu nás mrzí, že jsme byli tak blízko k atraktivním snímkům lovu psů hyenovitých, ale divoké přírodě se poručit nedá. Bohudík.

ADRENALINOVÁ JÍZDA

Psi jsou výborní stopaři, a to naši průvodci na vozidlech dobře vědí. Stačí se držet jednoho opozdilce a ten vás k celé smečce dovede. Je až neuvěřitelné, jak si zkušený řidič v tomto složitém terénu vedl. Zastaví vozidlo, vypnou motor, chvilku poslouchají. Pak zelené obludy vyrazí. V šeru nebylo vidět nic kromě obrysů stromů a hustý buš. Když ale řidič zastavil, psi skutečně byli. Jak to jen dělají? Takovouto adrenalinovou jízdou jsme dorazili asi po hodině sledování k malému jezírku. Psi lačně pili po předchozím hodování. Někteří se ponoření až do půli těla váleli v černém bahně. Chování psů je po lovu úplně jiné než před ním. Ze zvířat vyzařoval klid, pohoda. Pomalým krokem se shromáždila celá smečka a za soumraku se vydala hledat vhodné místo k přenocování.

Ač jsme psy hledali i následující dny, už jsme je nenašli. I tak nám zdejší stopaři blahopřáli k tomu, že jsme si společnost psů hyenovitých mohli užít. Mnoho předchozích expedic takové štěstí jako my nemělo.

